REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf.. Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger. Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsebet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor.. pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate.
Pe un an 40 franci. pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brasov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor.. pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor.. pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 216. Brașov, Miercuri 1 (14) Octomvrie 1908.

NOU ABONAMENT
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Octomvrie st. v. 1908
se deschide nou abonament pe cuartalul trei al anului, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șese luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Pentru România și strĕinătate: Pe un an 40 franci, pe șease luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Sârbii se mai gândesc.

Evenimentele din Peninsula balcanică abia au început a se desfășura. Deocamdată punctul lor de gravitate este Serbia. Aici mai continuă iritațiunea pe când în Bulgaria și în Turcia domnește încă liniște. Nu mai încape îndoială, că Sârbii prea s'au lăsat să fie răpiți de impresiunea momentului. Nu s'au gândit că pot să rămână izolați, căci ajutorul ce-l oferă Serbiei Muntenegrul, care e gata a lega iarăși prietinie cu ea, cade prea puțin în cumpănă când e vorba de a sta față în față într'un răsboiu cu Austro-Ungaria. Dacă cu toate acestea nu se mai așază încă entuziazmul răsboinic al Sârbilor, cauza este că curentele poporale au ajuns deasupra și, cum s'a văzut acum în urmă la manifestațiile de stradă ce s'au făcut în Belgrad Dumineca trecută, aceste curente au fost încurajate și de atitudinea puțin chibzuită a prințului de coroană sârbesc George.

Pe când Skupștina ținea ședința sa secretă s'au petrecut pe stradele Belgradului niște demonstrațiuni din cele mai sgomotoase. In fruntea demonstranților se aflau veteranii voluntari din răsboiul sârbo-turcesc. In parcursul stradelor mulțimea imensă striga: „Jos cu Austria, jos cu Maghiarii, voim răsboiul, moarte inimicilor!" O ceată de Bosniaci și Herțegovineni fu salutată de manifestanți cu un entusiasm extraordinar. Ferestrile caselor erau populate de privitori, cari agitau batistele și aruncau flori peste demonstranți. Sosiți înaintea Scupștinei manifestanții i-au făcut o mare ovațiune, asemenea înaintea ambasadelor, rusă, engleză și franceză. De-odată s'au auzit strigătele: „să mergem la prințul moștenitor!" Sosind la palatul prințului strigară că vor să-l vadă. Unul din mulțime, fost voluntar în răsboiul cu Turcii, încunjurat de un număr mare de oficeri sârbi, salută pe prințul Gheorge, zicând: „Am venit să te punem în fruntea noastră, trebue să mergi cu noi; voim să murim cu toții, jos cu tâlharii, trăiască Bosnia sârbească!" Prințul George să le fi răspuns: „Vă mulțămesc de ovațiune, sperez că dimpreună cu mine veți fi gata în caz de lipsă, să vă jertfiți viața pentru rege și patrie!" După altă versiune, care pare a fi tendențioasă, prințul să fi zis: „Sunt gata să merg cu voi fraților! Intr'unul din cele mai grele ceasuri din viața Sârbilor n'a-vem alegere. Voiu să merg cu voi, voiu să lupt împreună cu voi și să mor cu voi! Moarte tuturor cari ar voi să trăiască mai departe o viață plină de rușine!"

Intr'aceea Scupștina în ședința ei secretă s'a ferit de a aduce la vot cestiunea de pace și de răsboi și s'a mărginit în fața marei iritațiuni a poporului să aclame proiectul de lege pentru un credit de 16 milioane dinari în scopul de a întregi armamentul oștirei. Totodată Scupștina sârbească a trimis salutările ei frățești Scupștinei muntenegrene. S'a primit apoi tot cu unanimitate rezoluțiunea prin care se aprobă atitudinea de până acum a guvernului și Scupștina în numele poporului sârbesc pune la dispoziția guvernului avere și sânge.

Atitudinea guvernului aprobată de Scupștină nu a fost — cum știm — răsboinică, ci a avut precauțiunea să evite o ruptură bruscă și să lase ca poporul să-și răsufle năcazul. Așa a înțeles situația și baronul Aehrental când a declarat în delegațiuni că e gata a le ierta toate Sârbilor dacă se vor cuminți și se vor liniști.

Sârbii nu pot să se gândească serios la un răsboiu nici în cazul când ar putea conta momentan la un ajutor mai mare decât il poate da Muntenegru, fiind-că, e constatat, că armata sârbească nu este pregătită cum se cuvine pentru caz de răsboiu.

Ori cum ar fi însă, se pare că limbagiul dulce al ministrului de externe austro-ungar n'a rămas fără de efect asupra cercurilor diriguitoare din Sârbia și poate că a avut influință și în Muntenegru, care principat a fost asemenea amintit cu cuvinte prietinoase și simpatice în discursul de Sâmbătă al lui Aehrenthal, care a promis că e gata a stărui să se concească și Muntenegrului toate avantagele posibile în împrejurările date.

Așa par a se potoli valurile patimelor ce le-a deșteptat anexiunea în Sârbia. Rămâne inr'aceea deschisă, întunecoasă și nesigură — cestiunea zilei de mâne.

Adunare poporală. Primim spre publicare următoarea convocare: Alegătorii și poporul din cercul alegător al *Nocrichului* se convoacă la o *adunare*, ce se va ținea Dumineca în *18 Octomvrie st. n.* la oara 1 d. a. în comuna *Fofeldea*.

Ordinea de zi: 1. Deschiderea și constituirea adunării. 2. Desbaterea situațiunei politice, îndeosebi a cestiunei votului universal. 3. Proiecte de rezoluțiune. 4. Inchiderea adunării.

Fofeldea, 10 Octomvrie 1908.

N. Petra *Petrescu*, dir. de bancă, Aurel *Millea*, notar comunal, I. *Bonea* preot, Val. *Bonea* paroch, Dr. Enea *Andrea* adv. Aron *Meșian* paroch, I. *Holerga* paroh Toma *Oprean* paroch, I. *Comșa* paroch I. T. *Maniu*, Toma *Savu* primar com. Petru *Giiga*, Sim. *Voicu*, Toma *Popa*.

Guvernul și votul plural. In urma intinsei agitațiuni, ce s'a pornit în întreaga țară în contra votului plural, membrii guvernului s'au hotărât a ținea număroase întruniri, în cari vor pleda pentru votul plural. Inceputul îl va face Dumineca viitoare ministrul Kossuth. Cu ocasiunea desvălirei monumentului lui Ludovic Kossuth în Rakos-palota, ministrul Kossuth va esperune într'un discurs mai lung politica guvernului și va face enunciațiuni îndeosebi cu privire la votul plural. Tot Dumineca își va face darea de seamă ministrul Apponyi în fața alegătorilor săi din Jászberény. Va urma apoi Andrassy, care va pleca cu mare oaste în diferite centre ale țării, ținând întruniri, în cari își va apăra proiectul său de lege.

O declarație a ambasadorului Germaniei la Constantinopol. Ziarele turcești publică declarațiunea următoare făcută de baronul Marschall, ambasadorul Germaniei, marelui Vizir: »Sunt autorizat în numele împăratului, să protestez cu cea mai mare energie contra supozițiunei că ultimele evenimente din Balcani au de bază un acord între Germania, Austro-Ungaria și o altă putere. Aceste evenimente s'au produs fără ca opiniunea Germaniei să fi fost conzultată«.

Viena, 1908 Oct. 11.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.")

Primarul Dr. *Lueger*, care ținând cont de starea sănătății sale, nu ia cuvântul la adunările electorale, unde i-s'ar da ocasiune să vorbească despre cestiunile dela ordinea zilei, fiind intervievat de un redactor al ziarului *»Deutsches Volksblatt«*, a zis următoarele despre proiectul reformei electorale a ministrului Andrássy:

»In ce privește reforma electorală din Ungaria, totdeauna am fost de părerea, că atât pentru monarchie, cât și pentru dinastie și chiar pentru Ungaria însăși, mântuirea situației ar consista în introducerea votului universal fără nici o restricție. Am fost totdeauna de părerea, că aroganța clicei dominatoare iudeo-maghiare, sub a căreia presiune au de suferit mult nu numai armata, ci și alți factori însemnați și

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Unde ești?

Cum plâng în toamnă-atâtea patimi și atâtea
Mărunte foi de bronz s'aștern încet pe ele!
De cine să întreb și unde să te caut
Mireasă cea mai drag'a visurilor mele?!

La poarta Viitorului bat gândurile-mi
Ca pietrii de granit, — în van! — întrare nu e.
»Să fi murit?« întreabă sufletu-mi Trecutul:
Din mii de mii de cruci nici una vrea să'mi spuie.

Te-aștept privind la cornul de sidef al lunii,
Din care tremură, suspină cântec lin
Și prin mătasa nuurilor străvezie
Sticlesc trezite stelele din visul lor frumos.

De ești, de ce nu vii din negur'argintie?!
Cutremurat să'mi arză sângele în față
Când ochii de-ametist înlăcrămați 'mi-or spune:
»Mă doare dorul tău ah, stringe-mă în brațăl«

Nu vine clipa 'n care tu cobori la mine
Mireasă cea mai drag'a visurilor mele!
Se stâng în toamnă atâtea patimi neștiute
Și-atâtea foi de bronz s'aștern încet pe ele...

Brașov. *Nicolae Brătianu.*

Din filozofia lui Kant.

Trad. de *Aurel Dobrescu*, med.

Bunăvoința.

Nu este nimic în lume, ba nici înafară de ea nimic nu este, ce s'ar putea crede așa de fără restrângere bun, ca *bunăvoința*. Mintea, istețimea, puterea de judecată și cum se mai numesc *talentele* spiritului, sau curajul, tăria inimii, statornicia în cele propuse, ca proprietăți ale *temperamentului* sunt fără îndoială bune în multe privințe și de dorit; însă ele pot deveni și peste măsură rele și stricăcioase, dacă voința, care e chemată să folosească aceste daruri ale naturii nu este bună.

Aceasta însușire specifică a voinții se numește *caracter*.

Tot astfel stă lucrul și cu *darurile norocului*. Puterea, avuția, mărirea, chiar și sănătatea și toată bunăstarea și îndestulirea, cari se cuprind sub numirea de *fericire*, îți dau curaj și printr'asta adeseori și sumeție, dacă nu întrevine bunăvointa, care să îndrepteze și îndrumeze în spre bine înrâurirea ce-o au acelea asupra sufletului.

Cumpătarea în afecte și patimi, stăpânirea de sine și o judecată rece sunt nu numai bune în multe privințe, ci se par chiar a constitui o parte din prețul întrinsec al omului; însă mult le lipsește și acestora pentru a le declara de bune fără orice restrângere, (oricât de fără rezervă au fost ele lăudate de cei vechi). Căci fără principiile unei bunăvoințe ele pot deveni foarte rele, și sângele rece al unui blăstămat îl face pe acesta nu numai mai primejdios, ci și mai urgisit.

Bunăvoința nu numai pentru cela ce produce ori îndeplinește, nu numai pentru destoinicia de a-și ajunge oarecare țintă statorită, este bună, ci este bună deja singur prin voință, va să zică: *este bună în sine*. Și considerată în sine numai, e incomparabil mai prețioasă, decât tot ce se poate produce printr'ânsa în favorul vreunei înclinări.

Chiar și dacă — printr'o deosebită disgrație a sorții, ori printr'o sărăcăcioasă înzestrare a unei firi vitrege — acestei voinți iar lipsi cu totul putința de a-și întruchipa intențiunile; chiar dacă, pe lângă cea mai mare strădanie, nimic n'ar putea îndeplini, și ar rămânea numai bunăvoința ce toate le'ncearcă, totuși ea ar străluci și numai pentru sine, ca o piatră scumpă, ca un lucru care își are în sine deplina sa valoare. Folosul sau nerodirea nu-i poate adauge ori detrage nimic acestei valori. Ele ar fi numai oarecum ceeace este legarea pentru piatra scumpă, adecă ar servi spre o mai ușoară mânuire, sau ar atrage atențiunea celorce încă nu sunt destul de pricepători, nu însă pentru a o recomanda cunoscătorilor și pentru a-i determina valoarea.

Fudulia (trufia).

Fudulia e un fel de ambițiune, care ne face să asteptăm dela semenii noștri ca în asămănare cu noi să se creadă neînsemnați față de persoana noastră; și este astfel un viciu, care se împotrivește respectului, pe care tot omul are legitim drept să-l pretindă.

Fudulia prin aceea se deosebește de *mândrie*, că aceasta e ambiția de a fi față de semenii săi, jaluz de demnitatea de om: iar fudulia pretinde dela alții o stimă, pe care ei o deneagă altora. Cumcă fudulia e nedreaptă, că e o prostie și o nărozie, este clar. Mai puțini au observat însă, că fudulul întotdeauna este *ticălos* în adâncul sufletului său. Pentru că el n'ar crede despre alții, că se pot slugărnici în jurul lui, dacă n'ar afla în sufletul său cumcă dacă s'ar schimba norocul el n'ar afla nici o greutate în a se gudurî împrejurul altora și a abzice de toată onorarea altora.

interese vitale ale monarchiei, — s'ar putea înfrânge numai prin estinderea egală a drepturilor civile asupra tuturor locuitorilor din Ungaria.«

»Nu pot nici decum înțelege, pentruce într'un stat de drept un Maghiar să numere cât 3, 5 sau chiar zece Germani, Români sau Slovaci? Și de ce să fie favorizați Ungurii încă și prin împărțirea cercurilor electorale? Ar fi bine să ocupe în viața de stat o poziție, ce li-se cuvine conform capacităților lor culturale, spirituale și economice! In ce privește primirea sancțiunii din partea Monarchului, așa cred că nu s'a dat încă de Majestatea Sa și sper în interesul dinastiei că o astfel de caricatură a reformei electorale, precum este proiectul lui Andrassy, nici nu va primi sancțiunea prealabilă. O astfel de lege electorală ar însemna abzicerea coroanei de poziția sa formată prin drepturile majestatice, ce le posede și i-se cuvin.

— Dela o personalitate foarte insemnată, ziarul semioficios *Reichpost*, publică un prim articol apărând cu mare emfază ținuta Germaniei în cestiunea orientală și susținând drepturile Austriei spre anexarea Bosniei și Herțegovinei. »Fără voia Germaniei și Austriei nu se va putea întâmpla — zice — nici cel mai mic lucru, și aceste puteri vor aproba un congres numai în condiții de tot hotărâte — un răsboiu cu ele nu va risca însă *nimenea*, mai puțin Anglia, care primește invitația de a concentra o flotă în marea mediterană, care însă nu inspiră nimănui îngrijiri... In ce privește politica Germaniei, este absolută deosebire între acțiunea bulgară și cea austriacă; materialminte Turcia nu va avea nici un avantagiu din cele 2 evenimente, dar există o deosebire radicală între ele. Intermezzo bulgar este conform concepției dominante în Berlin, grăbit și acțiune vătămătoare pentru Sultan, anexiunea austriacă însă este un tratament evident, de sine înțeles. Bulgaria va fi tratată de Germania astfel: *în momentul când în urma tratativelor cu Sultanul, acesta va recunoaște noul regat, va urma și din partea guvernului imperial deplina recunoaștere; până acum însă există pentru Germania numai un principat suzeran al Bulgariei...*

„O comparație între Austria și Bulgaria e de sine înțeles eschisă. In cercurile politice s'a considerat de fapt indiscutabil, că Austria, dacă ar vrea, ar putea proclama anexiunea. O muncă culturală de 30 de ani și-un capital de aproape trei sferturi de miliard, ce au fost întoarse spre binele acestor provincii, fac acest act absolut necesar; și mai adaugăm că la congresul din Berlin toți diplomații, in frunte cu Salisbury, au privit ca sigură anexarea acestui ținut la Austria. Strigătele că s'a călcat tratatul de Berlin, sunt tragicomice. De ce nu s'au auzit strigăte, când Rusia, în contra tratatului de Berlin, a schimbat Batum-ul în fort de răsboiu sau când a început, în ciuda tratatului de Paris să susțină flota în marea neagră!..«

Ținta articolului e foarte evidentă și aproape eschide o explicare mai de aproape a lui. Va fi bine însă ca în fața acestora să aducem în paralelă zisele ministrului Kossuth, relativ la anexare:

»In proclamația *Maj. Sale s'a zis, că anexarea a avut loc pe baza drepturilor istorice ale regelui Ungariei.* Anexiunea nu s'ar fi putut face pe baza unor drepturi istorice autriace, cari drepturi de fapt nici nu există. In ce privește anexarea definitivă a Bosniei și Herțegovinei la Ungaria sau Austria, aceasta întrebare se poate deslega numai după o înțelegere între Austria și Ungaria. Căci conform art. 5 din legea din 1886, de câte-ori va fi de lipsă o schimbare în situația provinciilor ocupate, va fi de lipsă un acord între cele 2 state. Este foarte evident, că, dacă va fi ridicată aceasta întrebare, Ungaria va ști să-și valoreze drepturile sale istorice asupra ambelor provincii«. — *Cor.*

Evenimentele din Balcani.

Calea triumfală a Regelui Ferdinand.

De când cu proclamarea independenței și regalității Bulgariei la Târnova, domnește în întreaga Bulgarie o însuflețire de nedescris. Dela Târnova regele, însoțit de miniștri, a luat drumul spre Filipopoli, unde a sosit Vineri după amiazi în mijlocul salvelor de tunuri și aclamațiunilor mulțimei. Peronul gărei era frumos decorat, și la intrarea orașului se găsea un splendid arc de triumf. Regele fu primit la gară de către cler, autoritățile civile și militare și o companie de onoare. La eșirea gărei, sub arcul de triumf unde așteptau 20.000 de persoane, din oraș sau venite din împrejurimi, elevii și elevele școalelor, corporațiunile cu drapelele lor, primarul orașului a prezentat Suveranului pânea și sarea tradițională și rosti un discurs spre a ura bunăvenire Țarului tuturor Bulgarilor. Pe tot parcursul dela gară spre catedrală, trupele erau înșirate. La catedrală, Regele fu primit de către cler; serviciul divin fu celebrat de metropolit care rosti o cuvântare. La eșire, Țarul fu aclamat în mod entusiasmat de mulțime. După ceremonia dela catedrală, Suveranul s'a retras în apartamentele sale și seara, a prânzit la cercul militar.

Pe eri regele a fost așteptat în Sofia. Programul intrării sala în capitala țării a fost stabilit în modul următor: Regele se va opri la stația Podem, de unde însoțit de țarină și principele moștenitor va intra în oraș în trăsuri de gală, pe drumul Țarigradului. Pe tot parcusul drumului au fost ridicate arcuri de triumf. La barieră va fi întâmpinat de primarul orașului, autoritățile civile și militare, corporațiile, elevii școalelor și membrii clerului. Primarul îi va prezenta pâne și sare pe o tavă de aur, apoi va rosti un discurs de bun venit. După aceasta corul va intona noul imn regal, apoi cortegiul se va îndrepta spre catedrala orașului, în fața căreia va avea loc și defilarea întregei garnizoane.

*

Nu toate partidele bulgare se bucură de proclamarea regatului. Socialiștiidemocrați bulgari, al căror sef este Ianka Sakasoff și a căror organ este »Campana« (Clopotul), foarte răspândit, se pronunță pe față în contră regalității. Mai mulți bărbați politici importanți din opoziție asemenea nu privesc cu ochi favorabili schimbarea săvârșită. Ei zic că rezultatul real va fi o urcare conziderabilă a listei civile ca și a cheltuelilor diferite pentru administrație și Bulgarii, oameni practici. nu văd utilitatea acestor cheltuieli. Se tem totodată, că represaliile ce Turcia nu va întârzia a le exercita, vor atinge în mod foarte consideraail interesele economice și comerciul bulgar, totodată că se vor lua represalii contra elementului bulgar din Macedonia.

Situația în Serbia.

Sârbii au început să bată în retragere. Expozeul, pe care l'a ținut ministrul de externe al Sârbiei în ședința secretă a Scupștinei, a calmat spiritele agitate, astfel că în ședința publică de Duminecă, s'a votat aproape cu unanimitate de voturi guvernului încredere aprobându-se atitudinea sa în fața evenimentelor dela ordinea zilei.

— Un comunicat oficial sârbesc zice: având în vedere știrea răspândită în străinătate despre o mobilizare generală a armatei sârbești și luând în considerare faptul că ucazul din 6 Octomvrie pentru convocarea rezerviștilor a fost rău interpretat, se declară că în afară de acel apel *nu s'a făcut nici o altă chemare sub arme.* Se află deci sub arme 40.000 oameni, ceea ce dovedește că nu poate fi vorba de mobilizare generală.

De pe marginea Săcuimii.

(Coresp. Gaz. Trans".

Anul fatal pentru școalele noastre — 1910 — se apropie cu pasi repezi, și noi Românii par' că nu vedem marele pericol ce ne amenință existența. Se zice că acțiunea produce reacțiune, dar poate, pentru noi nu însemnează nimic această regulă, căci acțiunea de maghiarizare își întinde în continu firele sale; iar *noi în loc de a ne apăra, dăm frâu patimilor mici și certelor confesionale, cari ne desbină și ne slăbesc*

Așa stăm noi Românii de pe marginea Săcuimii în anul Domnului 1908, și ca să adeveresc cele zise iau un caz concret.

Comuna *Vidrasău* are 2 confesiuni cu 2 preoți, cari nu fac cel mai mic pas pentru împăcare, ci de 3 ani stau fără școală, învățătorul fără plată. In această comună până acum 3 ani era o școală confesională gr. cat. în care umblau școlarii de ambe confesiuni, plătind pe învățător în comun, după o învoială făcută pe 10 ani și întărită de consistoarele metropolitane. De trei ani însă învoiala a expirat și gr. ort. nu mai au voie să ajute la plătirea salarului învățătoresc — mi-se spune că învățătorul ar fi pus să stea copii gr. ort. în picioare, fiind sala prea mică, până când cei uniți ședeau în bănci — iar uniții din puterile proprii nu pot susținea pe învățător și nu au nici școală corăspunzătoare.

Cu drept cuvânt s'ar fi așteptat ca Veneratele Consistoare în bună înțelegere să ia în mână și să sfârșească aceasta afacere migăloasă. Dar de trei ani nimic nu s'a făcut! S'ar putea pretinde ca cei 2 preoți și »Frați în Christos« să se înțeleagă în vre-un chip spre mântuirea — școalei *românești*, ceeace de sigur și Consistoarele ar întări. Oare așteaptă-se ca să vină statul să facă școală în această comună curat românească? Ori doară ar fi mai bine să se facă școală comunală — după recomandația unui canonic — aici unde cea mai mare repartiție ar plăti-o Consistorul din Blaj, după domeniul ce-l are la Vidrasău? Intr'adevăr nu știi ce să mai zici despre atâta nepăsare mioapă ce a cuprins pe cei suspuși, în o chestie atât de însemnată în acest punct periclitat al neamului românesc!

Dacă e adevărat că »Perirea ta din tine Israile« din acest caz ne putem convinge! Peste 80 școlari rămân fără nici o învățătură, și unii părinți mai deștepți umblă în alte comune să-și înscrie băieții, dar fără rezultat, deoarece școli românești în aceste părți abia găsești și cari sunt, gem de mulți băieți din comuna respectivă și nu pot primi străini. Dela Târgu-Mureșului în jos sunt 6 comune cu locuitori români și din aceste *numai două au școli confesionale*, în două sunt școli unguresti și două sunt fără nici o școală! Iar în Nirașteu pe lângă școala confesională unită, statul a ridicat în ăst an un palat cu 3 învățători, cu gând de a strânge în el pe toți școlarii din satele învecinate, spre a-i adăpa cu cultura maghiară singura mântuitoare în »statul unitar național«!

Laudă să cuvine *bravilor nirășleni*, cari deși cu greu, totuși *au renovat școala lor confesională* și aici își trimit și copii în ciuda stăpânitorilor, cari au crezut că făcând școală de stat, Românii își vor părăsi școala lor națională. Așa stând lucrurile *școala cea mare de stat ar fi fost silită a sta goală* — fiind în Nirașteu numai 15 —20 școlari Unguri — *dacă Românii din Molomfalău n'ar fi așa de nepăsători față de limba și legea lor.* In acest sat românesc nu este școală de 15—20 de ani, și școlarii învățau în școala reformată din Nirașteu, *unde învățau a-și disprețui legea lor străbună*, căci mi-se spune că calvinul »meșter« în ăst mod batjocurea crucea: Adam Pișta Abraham, ezt a falást befal... hâm...! Poftim cultură de stat unitar național...

Că în Molomfalău nu este școală cauza ar fi *neînțelegerile dintre preot și poporenii săi*, cari au adus lucrurile acolo, încât și dacă preotul ar fi pentru așa ceva — ceeace nu face! — nu l'ar asculta fii săi sufletești... Ba se vorbește că un mărginean bogat dela munte, ar fi promis molomfălenilor lemne atâtea câte le-ar trebui transportate gata la ei acasă și toate aceste gratis numai să-și facă școală, *dar aceia nici nu se mișcă.* Așa triste sunt stările din aceste părți, iar resultatul se vede, că *limba românească din zi în zi perde terenul și cea ungurească îi ia locul.* sau dacă mai auzi vorbindu-se românește nu ști să râzi ori să plângi, *așa limbă pocită vorbesc* Mám »tănălemnit« (m'am întâlnit), hoduri (în loc de jughere) ș. a...

Cred a fi sosit vremea ca cei chemați să se pună pe lucru până ce nu e de tot prea târziu și asta ușor s'ar putea, ***numai să se intereseze cercurile noastre mai sus puse,*** cât de cât, de poporul acesta nepriceput, care se aruncă în brațele maghiarizmului cutropitor...

*

Ceva totuși au proiectat să facă Românii de pe marginea Săcuimii pentru mântuirea școlilor lor. Și anume *la propunerea unui preot însuflețit se va ținea în toamnă un sinod mixt în Nirașteu, la care vor lua parte toate parochiile din prot. Mureșului* cu preotul și câte 2 delegați.

Dacă se va ținea acest sinod — ceeace am speranța — și dacă membrii lui vor fi îndeajuns însuflețiți pentru școala confesională, cred că voi putea raporta la timpul său și lucruri îmbucurătoare după atâtea lucruri triste...

»*Depemureș.*«

Dela masa studenților români din Brașov.

Sâmbătă în 27 v. l. c. s'a ocupat corpul profesoral dela școalele noastre centrale din Brașov sub presidiul D-lui director Virgil Onițiu cu primirile la masa studenților pe anul școl. 1908/909. Masa se începe, cum se știe, în ziua de 1 Octomvrie v.

Nu mai puțin de 81 petițiuni au întrat dela astfel de școlari, cari aproape toți meritau să fie primiți, dar — durere — din lipsa de mijloace suficiente mulți au trebuit să rămână neconziderați, continuând să lupte cu sărăcia.

Cu o extremă încordare a mijloacelor financiare și cu o deosebită nădejde în dărnicia și sprijinul continuu al publicului nostru și al băncilor românești, conferența profesorală în baza unui raport detaiat prezentat de D-l director V. Onițiu a primit un număr și mai mare de școlari la masă decât oricând până acum. Au fost primiți *la prânz gratuit* pe întreg anul școl. *35* școlari, iar cu *beneficiul de jumătate*: *25* școlari, — ***așadar cu totul 60 școlari,*** ceeace înseamnă o cheltuială de 8000 coroane pentru acest an școlar. Dacă luăm în considerare *că venitele anuale sigure*, la cari poate conta masa studenților din Brașov nu trec peste *maximul de 5000 de cor.* atunci se vede, că fără un plus de 3000 cor. din dărnicia publicului și a băncilor românești nu va putea satisface angajamentelor luate și în caz de nevoie vor trebui în semestrul al II-lea dimiși dela masă mulți școlari, a căror existență e legată de această binefacere.

Iată dar de ce se apelează din nou la toți Românii de inimă și la toate, absolut toate băncile noastre, și asta cu atât mai mult, că școlarii primiți sunt din toate părțile locuite de Români, fără deosebire de confesiune, — prin urmare *a tuturor* este datorința de-a sprijini aceasta instituție umanitară în scopurile ei culturale românești. Spre ilustrare dăm aci *statistica* celor primiți *după comitatele* din cari sunt:

Din comitatele: Făgăraș 12, Hunedoara 12, Sibiiu 7, Caraș Severin 6, Brașov 5, Treiscaune 5, Alba inferioară 4, Târnava mare 4, Târnava mică 1, Turda Arieș 1, Solnoc-Dobâca 1, Timiș 1, Oderheiu 1, cu totul 60.

Urmează să dăm acum și lista completă a celor primiți la masă. Iată-o:

I. Sunt primiți la masa studenților cu beneficiul întreg (prânz zilnic gratuit):

Din cl. VIII. gimn.: Pomp. Boeriu, Seb. Cornemisa, Sim. Borzea, Nic. Dordea, I. Moldovan, D. Nistor, Nic. Olariu, I. Popovici, I. Scumpu, Solom. Sofonea, Corn. Țeicu, Emil Țeposu;

Din cl. VII. gimn.: Gh. Ciocoiu, Cor. Hertióga, Rom. Popa, Vict. Popovici, Oct. Popu, Nic. Țandreu;

Din cl. VI. gimn.: I. Băbuțiu, N. Braica, N. Cleșiu, I. Jurca, I. Plesa, Seb. Stanciu, I. Tâmpănariu, M. Tarcea;

Din cl. V. gimn.: I. Clopoțel, Gavr. Codrin, Nic. Giurgiu, Petru Mihuțiu, Ar. Petruțiu;

Din cl. IV. gimn.: Ștef. Popovici; — *32 dela gimnaziu.*

Din cl. III. reală: Pant. Dobrea; — *1 dela reale.*

Dela șc. comercială: Aug. Muntean II. com., Al. Săbău I. com.; *2 dela comerciale.* — ***Cu totul: 35.***

II. Sunt primiți la masa studenților cu beneficiul de jumătate:

Din cl. VIII. gimn.: I. Ignaton, I. Lupu, Dim. Manu, I. Petruțiu, Ios. Pop, P. Savu, Vict. Stănilă;

Din cl. VII. gimn.: Dion. Nistor, I. Sandu;

Din cl. VI. gimn.: Aur. Ștefan, Ioan Popa;

Din cl. V. gimn.: D. Birț, Silv. Cioflec, Pav. Grecu;

Din cl. IV. gimn.: Teod. Selăjan; — *15 dela gimnaziu.*

Din cl. III. reală: Vart. Ludu, Ios. Rafiroiu; — *2 dela reale.*

Dela șc. comercială: Em. Orzescu, Gh. Popica, A. Stefanovici din cl. III. com. — Tr. Comșa, Nic. Tâmpănariu din cl. II. com., Miron Cosma, Tib. Babeșiu și Al. Manole din cl. I. com.; — *8 dela comerciale.* — ***Cu totul: 25.***

X. Y.

STIRILE ZILEI.

— 29 Septemvrie v.

Hirotesire. P. S. Sa episcopul Aradului a hirotesit în 27 l. c. întru protopop campestru pe preotul militar Nicolae *Fizeșianu.*

Noua stagiune a Teatrului Național din București s'a deschis, scrie »Viitorul«, într'o atmosferă de sărbătoare. S'a cântat Imnul regal. Imnul României de maestrul Castaldi, cântece din Ardeal și Deșteaptă-te Române. S'a jucat apoi pentru prima oară »*Ultimul Vlăstar*« dramă originală în 3 acte de d-l Pandelea. Acțiunea se petrece peste munți în țara Moților. Bătrânul preot Axente din neamul Șoimanilor. după ce a avut nenorocirea să-și piardă 11 copii își vede cu durere ultimul vlăstar al familiei sale Augustin, în preajma peirei. Tânărul Șoiman fiind condamnat la 2 ani de temniță de către Unguri este sfătuit de tatăl său să fugă în România pentru a nu-și păta numele. In timpul acesta însă isbucnește răsboiul dela 1877.

ugustin cere să fie înrolat în armata ro-ână. Bătrânul presimțind pericolul îl hiamă acasă sperând că Ungurii i-au per-it urma. Ajuns acasă pe furiș, Augustin npărtășește tatălui său planul de a trece in nou munții și de a lupta în rândurile omânilor. Bătrânul se opune. Teama că se va stinge familia îl împinge la un act esperat și preferă să-l dea pe mâna ngurilor decât să-l lase a muri poate în ásboiu. Moții prind însă de veste, atacă andarmii și liberează pe Augustin, pe care oiesc să-l treacă peste munți. Dar bătrâ-ul veghiază. Dragostea care o avea de amilie îi înăbușea orice sentiment patri-tic. In toiul nopței înlesnește din nou andarmilor unguri prinderea fugarului, pe are de data asta îl aduc împușcat. Bă-rânul Axente la vederea cadavrului fiului ău înebunește. Noua piesă scrisă în ton ațional ist a fost bine primită și autorul hemat la rampă. Artiștii Teatrului Națio-al în cap cu d. Notara, care juca rolul ătrânului Axente, au contribuit în mare arte la succesul serei.

Convocare. D-nii membri ai clubului omân comitatens sunt rugați a lua parte consfătuirea ce se va ținea în 14 Oct. . c. seara la 7 oare în hotel »Paris«. *Fă-ăraș*, în 10 Oct. 1908. — Dr. Ioan *Șenchea* reședinte.

Banca de asigurare »Transilvania« i-a ținut alaltăeri, precum cetim în »Sieb.). Tageblatt«, adunarea ei generală extra-rninară, în care s'a completat consiliul e administrațiune. In locul membrilor ro-nâni dimisionați au fost ale-i d-nii Iuliu ardossy, Nicolae Maneguțiu, Alexe Onițiu i I. Poplăceanu.

Un catechet care-și face datoria. Din ăgăraș ni-se scrie: Capelanul gr. cat. Octavian *Popa* pe lângă că propune reli-ia tuturor elevilor gr. cat., cari cerce-ează școlile din Făgăraș — în 17 oare la ăptămână — în fie-care Sâmbătă după miazi merge cu sf. evanghelie în școala nită și explică copiilor evanghelia Dumi-ecii următoare. — *V. O.*

Societatea de lectură a tinerimei dela nstitutul pedag. teologic ort. român din Arad s'a constituit în anul administrativ 908/9 in modul următor. Pentru *despăr-ământul teologic*: Conducător: Avram Să-leanu profesor. Comitetul: President Ște-an Șerban student teol. c. III, secretar-notar Victor Gr. Filip student teol. c. II, bibliotecar Ioan Neacșa student teol. c. II, cassar Liviu Deheleanu student teol. c. I, controlor Ilarion Iacob student teol. c. III. Comisiunea literară: Solomon Becșa stud. teol. c. III, Sabin Ștefea student teol. c. II, Gerasim Andru st. teol. c. I; comisiunea de revizuire: Stefan A. Opreanu st. teol. c. II, Traian Barzu st. teol. c. I.

Pentru despărțământul *pedagogic*: president Avram Sădeanu profesor, vice-president Petru Ciongradi pedagog c. IV, secretar Ioan Hărduțiu pedagog c. III, notar Ludovic Cioban pedagog c IV, cassar Iosif Bulzan pedagog c. IV, vice-bibliotecar Gavril Teaha pedagog c. III, controlor Virgil Lugojan pedagog c. III. Comisiunea literară: Gavril Mihuța ped. c. IV. Iosif Chiș ped. c. III. Gavril Nuțu ped. c. II, Vasile Mangra ped. c. I. Comisiunea muzicală: Ioan Barbulescu pedagog c. IV, Teodor Baloșiu ped. c. III, Ioan Țucra ped. c. II, George Moga ped. c. I; comisiunea de revizuire: Aurel Baia ped. c. IV, George Olariu ped. c. III.

De-ale băncii de asigurare »Transilvania« Ni-se scrie din Arad: Astăzi secre-tarul agenturei principale din Arad dela *Transilvania*, banca de asigurare, a dimi-sionat pe contabilul său *Ion Simu* pentru articolul scris în »Țara noastră« nr. 38 despre direcțiunea acestui institut conform îndrumării superiorilor săi.

Cununie. D-l Dr. med. George *Stoian* și d-șoara Sylvia *Petz* ne anunță căsătoria lor religioasă, care se va celebra Dumi-necă în 5/18 Octomvrie în Mălini-Ro-mânia.

Prima femeie-medic în Ardeal s'a sta-bilit în comitatul Târnavei mici în per-soana d-șoarei Dr. Flora *Frideri*, care a fost numită medic secundar în serviciul comitatului.

La capitlul miseriei stărilor noastre sociale. Prevăzusem, că cel ce a comis lași-tatea de a trimite din Cluj cu posta zia-rului nostru un aviz născocit și falsificat de el, pentru-ca inducându-l în eroare de a-l publica, să facă haz de conducătorii pa-rochiei române unite din Cluj, se va lăuda cu fapta lui. Dar cu toată depravarea su-fletească a acestui individ, n'am presupus, că va fi așa de cinic de a râde și de »Gazetă«, care, în urma concurenței unor incidente cu totul particulare la pregăti-rea n-rului 212, a adus acel aviz fără de știrea redacțiunei, deci fără de comenta-rul, prin care trebuia să înfiereze mano-pera nedeamnă și mișelească. »Popa« nost' o făcu însă și aceasta publicând în »Tri-buna« din Arad nr. 216 a. c. o corespon-dență semnată cu semnătura »un preot«, în care minte una sdravănă zicând, »că s'ar fi rămășit c'un coleg, adecă tot »popă«, care să fi zis, »că bătrână noastră »Ga-zetă« publică ori-ce lucru în legătură cu vreo faptă săvârșită de Dăianu (protopo-pul), fie și imposibilă«. Se dă de-a tumba de bucurie, că publicându-se acel aviz în nr. 212 al »Gazetei«, i-a succes așa de bine a-și bate joc de frații săi din fruntea pa-rochiei. Ce mare izbândă pentru acest suflet mic! că prin divulgarea vitejescului său rămășag și-a putut răzbuna și în con-tra ziarului nostru, care, dupăcum se plânge, i-a refuzat bălăcăriturile veninoase. cu cari a umblat prin alte apucături să mânjească coloanele sale. Cele ce se petrec azi în răsăritul Europei sunt nimic pe lângă acest eveniment, care formează *gaudiul* unui consorțiu de oameni de-ome-nie, cari se bucură când se batjocoresc în public: protopopul, curatorii și cantorii bisericei din Cluj, și când — culmea cul-turei inimei și a simțului lor — pot să râdă puțin și de bătrâna »Gazetă«.

Si de ce să nu salte de bucurie acel »popă« desfrânat, când se vede așa de răs-fățat de un anumit public ascultător, care îi bate în palmi pentru că știe așa de bine să disprețuiască tot ce trebue respectat în societatea și biserica noastră pentru sus-ținerea moralului public și a bunei cu-viințe? De ce să nu jubileze, că i-a succes »ca în povești« o faptă lașă comisă față de gazeta cea mai bătrână românească, când găsește pentru aceasta ospitalitate într'un ziar românesc, care a trecut și el de mult peste anii copilăriei și care înțelege așa manifestarea sentimentului de confra-ternitate, că adăpostește în coloanele sale o proză atât de josnică și lipsită de orice pudoare morală și națională?

Dar poate i s'a întâmplat confratelui dela Arad, că s'a grăbit a face pe voie celui cu pricina, care poate i-a fost vr'o-dată corespondent, fără să se gândească destul de serios cât de mult vatăma prin-tr'asta sentimentele de confraternitate și bunul simț românesc.

Fără de nici o răutate în sufletul no-stru așteptăm, ca confratele din Arad să dovedească, că n'a intenționat de-a sprijini uneltiri murdare față de un confrate mai bătrân, prin aceea, că va da pe față pe cel ce i-a adresat corespondența »ca din povești«, ca să-l știe și să-l cunoască odată întreg publicul românesc.

Spicuiri.

Cel mai vechiu caz de tuberculoză. In *„Archiv für Antropologie“* doctorul Bar-tels descrie scheletul unui adult, probabil masculin, găsit la Heidelberg împreună cu niște instrumente de silex și de pământ; ele toate sunt din epoca neolitică. După spusele autorului, acest schelet prezintă caractere distincte, cari îl îndreptățesc să afirme, că omul căruia i-a aparținut era atins de o tuberculoză a oaselor, cronică. Ba încă, distinsul antropologist, pretinde că are semne, cari îl îndreptățesc să afir-me, că bolnavul a fost și tratat.

Acesta e cel mai vechiu caz de tu-berculoză (oftică) cunoscut până în prezent, dar de bunăseamă el nu e cel dintâiu și omenirea a avut să îndure cu multă vreme încă mai înainte ravagiile acestei boale, care în veacul al XX-lea al erei creștine e cea mai mare plagă pentru societatea omenească și îndeosebi pentru clasa să-racilor.

După cum vedem deci oftica a înso-țit omenirea de-alungul veacurilor și dacă nu a fost în stare să stingă neamul ome-nesc de pe pământ, asta dovedește că na-tura omenească și igiena au luptat până acum împotriva ei și tot acestea sunt sin-gurele mijloace. prin cari aceasta boală poate fi ocolită sau înlăturată până acum.

Din partea științei omenirea așteap-tă mijloace de mântuire mai sigure și mai radicale. *M.*

*

Pablo Sarasate. Despre regele vio-linei, Sarasate, care a murit zilele trecute, cetim într'o foaie franceză: »Sunt aproape 40 de ani de când Sarasate a făcut con-chiste la Paris prin agilitatea minunată a arcușului său. El avea păr lung negru, care accentua paliditatea cea mare a feței sale. Acum în urmă părul său încărunțise, dar arcul său n'a îmbătrânit, ci a rămas flexibil, agil și expresiv și fie că acest ar-cuș interpreta cu curățenie visurile lui Beethoven, ori nervozitățile bolnăvicioase ale lui Chopin, fie că evoca dansurile ma-gice, grațiile voluptoase ale Spaniei, era admirabil de a-l asculta și de a-l vedea; era încântător, era un deliciu.

Imi aduc aminte când ultima oară m'a încântat. El ne spuse că regina Spa-niei l'a invitat să cânte la Madrid cu oca-ziunea încoronării fiului său. Această că-lătorie i-a adus aminte de alta foarte de demult, ce a făcut'o tot la Madrid și care i-a procurat onoarea de a apare înaintea unei regine. Era abia de 12 ani; tatăl lui un impetuos revoluționar — a fost con-damnat de justiția spaniolă la temniță pe viață; mama lui a cerut audiență la re-gina Izabella și porunci micului Pablo de a o însoți. El i-a urmat cu vioara sub-suoară. După ce au trebuit să aștepte mult, mama și copilul au fost întroduși în apartamentele reginei. Regina Izzabela surâse dând cu ochii de micul Sarasate. — Cânți cu vioara? întrebă regina. — Da Majestate! — Și ai putea să-mi cânți o bucată? — Tot ce voiești! Și Pablo în-cepu îndată să cânte și răsunau segue-dillele, rondurile poporale, pașii redublați, marșiurile triumfale, printre zidurile ma-jestosului palat. Regina Izabella fu cu to-tul răpită de farmecul arcușului micului Sarasate. — »Are talent« zise ea și ne-tezând cu mâna părul negru al copilului, ea adause: — »Ce dorești tu? Dinainte să-ți fie împlinită voia.«

Pablo strigă cu voce tremurătoare:

— Voi libertatea tatălui meu!

Regina a semnat grațiarea bătrânu-lui lui tată și astfel Pablo Sarasate a da-torit violinei sale prima și cea mai nobilă bucurie din viața sa. Puteți să vă închi-puiți că avea rezon de-a o iubi. Acest mic instrument i-a procurat tot ce poate fi îm-bucurător omului: avere, reputațiune, ono-rurile și curatele bucurii ce le poate avea omul în viața artistică. Mai adaugeți că femeile nici-odată n'au putut să asculte pe Sarasate fără ca sufletul, inima și cele mai secrete fibre ale lor să fie cutremurate și veți gâci ce fel de triumfuri de tot soiul a cules acest prodigios muzician.

Când s'a retras la repaus și-a cum-părat casa din Pampeluna, unde a fost născut. Indată ce s'a așezat în Pampeluna, poporațiunea l'a îmbrățișat. Tinerele fete depuneau coșuri cu flori pe pragul casei sale, tinerii îi cântau serenade. Și escelen-tul Pablo Sarassate mișcat de atâtea omagii și gelos de a le merita cu atât mai mult, a protegeat Pampeluna, a dotat orașul c'un spital, c'un muzeu și c'un teatru; și-a văr-sat acolo în fiecare an prisosul bogățiilor sale. I-a lăsat moștenire, presupun admi-rabilul *stradivarius*, pe care i-l'au oferit niște diletanți englezi și care i-a costat, cred, 10,000 de livre sterlinge (peste 200,000 de coroane).

CONVOCARE. Prin aceasta se convoacă adunarea generală a »Fondului pentru în-ființarea unei școale române de fetițe în Cluj«, care se va ținea în 18 Octomvrie n. 1908 în sala școalei rom. gr. cat. de fete (strada Jokai Nr. 6) la oarele 11 a. m. cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării prin prește-dinte. 2. Designarea verificatorilor proce-sului verbal. 3. Raportul biroului despre activitatea comitetului. 4. Raportul casa-rului despre starea cassei și presentarea rațiunilor pe anii espirați, dimpreună cu budgetul anului următor. 5. Alegerea unei comisiuni de trei pentru censurarea celor de sub pp. 3 și 4. 6. Raportul comisiunei de sub punct 5. 7. Abzicerea comitetului vechi și alegerea unui nou comitet. 8. In-chiderea adunării.

Cluj, 7 Oct. st. n. 1908.

Dr. Elie Dăian m. p., *Dr. Victor Poruțiu* m. p,
președinte. cassar.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta. 13 Oct. Eri a fost desvălit în prezența Maj. Sale Monar-hului și a membrilor familiei regale monumentul fostului moștenitor al tronului Rudolf, ridicat în grădina orașului. La discursul rostit de se-cretarul de stat Molnar Victor, în care a arătat calitățile nobile ale de-functului, a răspuns adânc emoționat Maj. Sa, care, sfârșind, a dat semna-lul desvălirei. Monumentul reprezintă pe arhiducele Rudolf în haine de vânător.

Sofia. 13. Oct. Trei clase de re-zerviști au fost concentrate pe ter-men de trei săptămâni în Cecritin.

Constantinopol. 13 Oct. Știrea publicată de ziarul „Sabah“ amintind că Sultanul ar fi bolnav este desmin-țită în mod oficial. Ziarul „Nizan“ cu tendințe reacționare, a fost sus-pendat de guvern pentru rațiuni de Stat.

Numărul jubilar al „Gazetei Transilvaniei“ se poate comanda direct sau prin librării cu prețul de 1 coroană 50 bani în Austro-Un-garia și 2 coroane (2 Lei 20 bani) în România și străinătate.

Venitul curat ce va ruzulta din desfacerea ediției jubilare, a „Gaze-tei“ *se va da fondului jubilar pen-tru ajutorarea ziariștilor români din Transilvania și Ungaria.*

Cugetări și Maxime.

Banul nu represintă decât o nouă formă de robie impersonală în locul vechei robii personale.

*

Cea mai mare considerație aparține nu aceluia, care adună bogății pentru sine în detrimentul altora și are cei mai mulți servitori, ci aceluia care servește mai mult pe alții și care dăruește mai mult altora.

*

Dacă cineva voiește să ajute pe oa-meni, se cuvine înainte de toate să înce-teze de a-i exploata.

Tolstoy.

Bibliografie.

St. O. Iosif. *„Zorile“* Dramă istorică. In două acte și în versuri. Prețul 1 cor. (10 b. porto).

„P. Ispirescu“ Povestirile unchiașului sfătos. 1 cor. 50. (10 b. Porto).

Vasile Alexandri. Ediția II din opere complete. *Teatru I.*

De cuprinsul următor:

„Șoldan Viteazul“, Mama Anghelușa“, „Her-șcu Boccegiul“, „Clevetici“, „Sandu Napoilă“, „Su-rugiul“, „Ion Păpușariul“, „Cucoana Chirița“ „Barbu Lăutaru“, „Paraponisitu“, „Kera Nastasia« „Haimana“, „Gură-Cască“, „Stan Covrigariul“, „Vivandiera“, „Păcală și Tândală“, „Scara mâței“ „Craiu nou“, Harță Răzășul“, „Ramășagul“, „Pea-tra din casă“, „Nunta țărănească“, „Chirița la Iași“, „Chirița în Provincie“.

Prețul 1 cor. 50 b. (20 bani porto)

„Compassul Românesc“ de *N. P. Petrescu* partea I. și II. care conține și legea comercială. Se poate procura prin librăria A. Mureșianu, Brașov. Prețul am-belor tomuri plus 3 cor. 20 bani porto

---

Domnii abonați, cari pe ziua de 1 Octomvrie v. nu și-au re-înoit încă abonamentul, să binevo-iască a-l reînoi neamânat, ca să nu li-se întrerupă espedarea ziarului.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Octomvrie n. 1908

Renta ung. de aur 4%.	109.40
Renta de corône ung. 4%	91 80
Impr. căi. fer. ung. în aur 3½%	81 35
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	92 —
Bonurĭ rurale croate-slavone	93 50
Impr. ung. cu premiĭ	184 50
Losurĭ pentru reg. Tiseĭ şi Seghedin	140 50
Renta de hârtie austr. 4$^1/_{10}$	95 75
Renta de argint austr. 4$^2/_1$	95 65
Renta de aur austr. 4%	115 —
Renta de corône austr. 4%	95 90
Bonurĭ rurale ungare 3½%	86.20
Losurĭ din 1860	151 75
Acţiĭ de-ale Băncei ung de credit	631 75
Acţiĭ de-ale Băncei austr. de credit	738 —
Acţiĭ de-ale Băncei austro-ung.	1737 —
Napoleondori.	19.13½
Mărcĭ imperiale germane	117 45
London vista	239 85
Paris vista	95.42½
Note italiene	95·15

Cursul pieţeĭ Braşov

Din 14 Octomvrie n. 1908

Bancnote rom.	Cump.	18.90	Vênd	18.96
Argint român	„	18.70	„	18 88
Lire turcesci	„	21 40	„	[illegible].60
Scris. fonc. Albine 5%	„	100 —	„	101.—
Ruble Rusesci	„	25 ½	„	2.53
Napoleondori.	„	19.04	„	19.12
Galbeni	„	11.20	„	11. [illegible]
Mărci germane	„	117.20	„	[illegible]17.4

Nr. 15755—1908.

PUBLICAŢIUNE

Pentru a da în antrepriză lucrările de zidire la „casa Sfatului“ şi anume facerea de nou a vârfului turnului, renovarea radicală a turnului, renovarea din afară a întregei case adecă a Sfatului precum şi a pissoarelor, a urloaelor şi a tavanelor dela odăile de archiv, pentru a le da în intreprindere toate lucrările cu suma totală de 46911 cor. 70 fileri.

Se va tinea licitaţie cu oferte **Joi, în 12 Noemvrie a. c. la 10 oare a. m.** în localul oficiului orăşenesc pentru agende economice.

Amatorii au a-şi prezenta ofertele dimpreună cu vadiul de 10% până la **12 Noemvrie a. c.** în biroul oficiului economic orăşenesc, acolo pot ceti şi condiţiunile de ofert şi cele ale contractului, mai departe planurile şi proiectele de spese.

Brassó, în 28 Septemvrie 1908.

355,1—2. *Magistratul orăşenesc.*

Nr. 1822/1908. not.

Licitaţiune minuendă.

Se va tinea **în 31 Octomvrie a. c. a. m. 8 oare** în cancelaria comunală din Tohanul-nou asupra **dării în intreprindere** a clădirii gheţăriei din Tohanul-nou.

Preţul de strigare e **388 coroane 52 fileri** şi 10% ale acestuia să vor depune la licitare drept vadiu.

Condiţiunile să pot vedea la oficiu notarial în Tohanul-vechiu.

Primăria comunală:

Briotă Ioan, primar. 356,1—1. *Crăciun Nicolae*, notar.

Nr. 15773/1908.

PUBLICAŢIUNE.

Pentru a se da în arândă dela 1 Noemvrie 1908 până la 31 Octomvrie 1911 — stupina din dosul „Curmăturii“ în aşa numitul „Burggrund“ de sub Nr. 1 constătătoare din 2 case de locuit dimpreună cu edificiile laterale precum şi din curte, grădină, locuri de arat şi de livadie de fân în total teren în estensiune de 23.76 jug. □ — se va ţinea licitaţiune publică cu oferte în scris la **15 Octomvrie 1908 10 oare a. m.** în localul despărţământului magistratual V. (afaceri economice) strada aurarilor Nr. 5. etagiu II.

Condiţiunile specificate de ofert şi ale contractului se pot ceti în aci menţionatul despărţământ magistratual până la ziua licitatiunii totdeauna dela 8—12 oare a. m.

Brassó, în 30 Septemvrie 1908.

355,1—2. *Magistratul orăşenesc.*

Cărţi noi.

In institutul de arte grafice *„Minerva“* au apărut următoarele cărţi frumoase:

Titu Maiorescu, „Critice“, Volumul I, preţul 1.50 cor.

C. Sandu-Aldea, „Pescar de Islanda“ preţul 1.50 cor.

Ludovic Dauş, „Iluzii“ roman 1.50 coroane

Ion Bârseanul: „Dor pustiu“. C. 1·50

N. Dunăreanu. „Răsplată“ (nuvele). Preţul cor. 1.50.

I. L. Caragiale. „Momente, Schiţe, Amintiri“. Preţul cor. 2.—.

Adina Gr. Olănescu. „Cugetări“. Preţul cor. 1 50.

Guy de Maupassant. „O viaţă“ (umilul adevăr) traducere de *Em. Gârleanu*. Preţul cor. 2·—.

Cor. Moldovan. „Cântarea cântărilor“. Preţul cor. 1·—.

Caton Theodorian: „Sângele Solovenilor“. Cor. 1·50.

C. Sandu-Aldea: „Sfaturile unui plugar luminat“, cărticica I-a. 50 bani.

Al. Cazaban: „Chipuri şi suflete“. Cor. 1 50.

Maria Baiulescu. „Extaz“ (poezii). Preţul cor. 1.50.

M. Sadoveanu. „Dureri înăbuşite“ ediţia II. Preţul cor. 2·—.

M. Eminescu: „Poezii postume“, ediţie nouă. Cor. 1 50.

Se pot procura şi prin librăria „Gazetei Transilvaniei“ în Braşov şi a se adauge la fiecare porto 10 bani.